

מסורת הש"ס

א) ובי"ב טה. פ"ט במד'...
ה) ובי"ב טה. פ"ט במד'...
ו) ובי"ב טה. פ"ט במד'...

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה כב.

מעשה ועברו יוסר מארבעים זוג וכו' שופר. כך שמו:
ברתני' אב ובנו שראו את המדע כו': שאם יפסל. יכשל בפיו
כשידקוהו דלמקמן (דף קכ"ג): גב' סהא קדור כנס.

ולא"פ שהם אחים: סהא מסורה לכס. למשויה הדור אפי מוסר
שיקבלו העדות ויקדשו וקדשו המדע ולא
להכשיר קרובים נא: כימי קנים.

מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועיכבן ר"ע
כו': תניא אמר רבי יהודה ה"ו שר"ע עיכבן
אלא שופר ראשה של גדר עיכבן ושלה רבן
גמליאל והורידוהו מגדולתו: מתני' 'אב
ובנו שראו את החדש ולכו לא שמצטרפין
זה עם זה אלא שאם יפסל אחד מהן יצטרף
השני עם אחר ר"ש אומר אב לא ובנו וכל
הקרובין כשרין לעדות החדש א"ר יוסי מעשה

בטוביה הרופא שראה את החדש בירושלים
הוא ובנו ועבדו משוחרר וקבלו הבהנים
אותו ואת בנו ופסלו את עבדו וכשבאו לפני
בית דין קבלו אותו ואת עבדו ופסלו את
בנו: גב' א"ר לוי מאי מעמא דר"ש דרתיב
ו'יאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ
מצרים לאמר החדש הזה לכם עדות זו תהא
כשרה בכס ורבנן עדות זו תהא מסורה לכם:
א"ר יוסי מעשה בטוביה הרופא כו': אמר
רב חנן בר רבא הלכתא כר"ש א"ל רב
הונא לרב חנן בר רבא רבי יוסי ומעשה
ואת אמרת הלכתא כר"ש אמר לו 'והא זמנין
ואת אמרת הלכתא כר"ש אמר לו 'והא זמנין
ואת אמרת הלכתא כר"ש אמר לו 'והא זמנין
ואת אמרת הלכתא כר"ש אמר לו 'והא זמנין

עין משפט
גר מצוה

קדח א מ"י פ"ב מל'
קדוש המדע ה"א:
קב"ב ב מ"י פ"ב מל'
עדות הלכה ד סג
לאון דר טור ופ"ט ח"מ
ק"ל ד ספ"י י' ופ"ט ח"מ
קב"ב ג מ"י פ"ב מל'
טו"ש"פ ט"ז ספ"י י'
ק"ד ד מ"י פ"ב מל'
עדות המדע ה"א:
מל' טו"ש ט"ז ספ"י י'
מל' טו"ש ט"ז ספ"י י'
מל' טו"ש ט"ז ספ"י י'
ק"ד ה מ"י פ"ב מל'
קדוש המדע ה"א:
מל' טו"ש ט"ז ספ"י י'
מל' טו"ש ט"ז ספ"י י'
מל' טו"ש ט"ז ספ"י י'

רבינו הנאל

מתני' מעשה ששברו
יותר מארבעים זוג כול'.
(ירושלמי) (ירושלמי) וכל
המעבד את הרב
מעשות מצוה (ערוך) נדרי.
(מתני') אבובנו שראו את
החדש כו'. עד ד' שמעון
אמר אבובנו וכל הקרובין
כשרין לעדות החדש,
ומאי שמעא דר' שמעון,
דכתיב ויאמר ה' אל משה
ואל אהרן בארץ מצרים
לאמר החדש הזה לכם
ראש חודשים. כלומר עדות
החדש תהא כשיהיה בכס,
ואי"ש שאתם קרובין.
ורבנן עדות זו מסורה לכם,
וקיימא לן דכל הקרובין
לז"ב דהפסולין (פסולין)
לעדות החדש: (מתני')
ועלון הן הפסולין המשתק
בקריאת בול', זה הכלל כל
עדות שאין האשה כשרה
לה אף אילו כולם אינן
כשרין לה, ויכין שהאשה
פסולה לעדות החדש, אף
אלו הוטרון במשנתו
וכיצא בתן פסולין לעדות
החדש, ודייקין מינה הא
עדות שהאשה כשרה לה,
בגון מיתת הבעל שאפילו
הנשים כשרות, כדמתן
באחרות יבמות וחיוב
להיות משאין עד מפי
עד ומפי אשה בול',
גם הפסולין הללו כשרין
להעיד כי הם בעלה של
זו ותנשא על פיהן, וא"ר
מנשה זאת אפסרת, כלומי
נתברר לנו מדיקאן של
משנה, כי גזלן דרבנן כגון
משחק בקוביא וכיצא
בתן פסולין מירבנן,
כשרין להעיד כי הם בעלה
של זו, דהא הנשים נאמנות
בעדות זו, ואוקימנא ספק
דיני פסונות בשלישה ל'
מאיר דאמר עד זומם
פסול לכל החדש, והלכתא
כוותיה: (מתני') מי שראה
את החדש בול', לא
מיתוקמא בזמן הזה אלא
בניסן ותשרי בלבד.
הדרן עלך ארבעה ראשי
שנים ה'.

ממנו דכדדקוהו מאתן דזמנין לך כפ' אחד דיני ממונות (פסולין) דף
ל: אלו הן הפסולין. בגמרא משמע של הפסולים דמתניתין
דרבנן דלמרי' עלה זתא אומרת גזלן
דדכריהם כשר לעדות אשה והשחא
משחק בקוביא למ"ד בפרק זה נזכר
(פסולין) דף כד: לפי שאין עוסקין
בשוכו של עולם ניחא ולמ"ד נמי
משום דהויא אסמכתא אין נחשב
גזלן בעיניו כיון דמדעתו נטמן ומלכה
ברביע קלוזה נמי לא משמע ליה
לאיניס חסורא כשנותן לו מדעתו
אלא א"כ ממכנו על כרחו ומפריחי
יוניס למ"ד אי תקדימיה יוק' ליוני היינו
משחק בקוביא ולמ"ד אלא אין כהן גזל
אלא מפני דרבי שלום צעלמה וסוחרי
שביעית מיירי בשביעית בזמן הזה ור'
היא דלשכמן בפרק השולח (גיטין) דף
ל"ו. א"כ בסמורה דרבנן כי היא זה
נזכר (פסולין) דף כ"ו. גבי ממלאכי
מעוה לעניים וזלז"ל עניים ומלכא
ומימי שאין זו סמורה גמורה דלזלז"ל
בשלימותיהם והא דמשמע בפרק
לולב הגזול (פסוה) דף לו. ושם דמותר
למכור פירות שביעית לע"ה גבי
מכילע לז דמי אמרוג בלולב משום
דאין מוסרין דמי פירות שביעית
לע"ה אכל משום סמורה לא אסור
ובפרק זה נזכר (פסולין) דף כ"ו. נמי
שפרין זמניניהו לכהן דבמי תרומה
גבי סאה תרומה שפלה לפחות ממאה
של שביעית וי"ל דבגד המלקט ע"מ
לאכול והמיר מותר למכור וכן פורע
זבנו בפרק בתרא דע"ז (דף סב. ושם)
דאסור משום שביעית (פ"ח משנה ד) פירש
משמע דפרשטין ואפשר לוקח ע"מ
לאכול לא משום סמורה אלא לוקח
זבול ע"מ למכור זיוקר שקונה להרויח
ובכנסת שביעית (פ"ח משנה ד) פירש
סידן סמורה ע"פ הירושלמי וענדים
בפרק זה נזכר (פסולין) דף כד:
לא תני להו דפסולין דלורייתא אכל
הכא אלתערין למיתני דלא תימא כיון
דלא מחמת עזירה מיפסלי משכרי
לעדות המדע מידי דהוה אקרובים
לר"ש: מחללין את השבת. עדים
שראו את המדע ואפילו עדים
המעדיים עליהם בשאין כ"ד מכירין
עדי המדע מחללין את השבת להעיד
עליהם דמוכח בריש פרק שני
שהלך ר' הוראלי אכל העד בלאשא
בשבת להעיד עליו:

משה ועברו יוסר מארבעים זוג וכו' שופר. כך שמו:
ברתני' אב ובנו שראו את המדע כו': שאם יפסל. יכשל בפיו
כשידקוהו דלמקמן (דף קכ"ג): גב' סהא קדור כנס.
ולא"פ שהם אחים: סהא מסורה לכס. למשויה הדור אפי מוסר
שיקבלו העדות ויקדשו וקדשו המדע ולא
להכשיר קרובים נא: כימי קנים.
ממנין קמיה דרז מי המכשיר ומי
הפוסל: איפלא. תינא ר' יוסי
אומר אב ובנו וכל הקרובים כשרין
אר"ש מעשה בטוביה כו': אל
משום הכי. דלפכת דר"ש לרבי יוסי
לא אמר לך מידי כי אמרת הלכה
כרבי (ס' יוסף) דהיינו דר' (שמעון):
מתני' אלו הן הפסולין כו':
בקוביא. חמיות של עכס
שמשתקין בערבון ואמור רבנן
אסמכתא לא קניא והרי הן גולתין
מדרבנן דמלורייתא 'אינו קרוי
גזלן אלא החוטף מיד איש דכתיב
(שמואל ב ג) ויגזל את החנית מיד
המצרי: ומלוי כרבים. לאו גזלן
דלורייתא הוא למפסליה משום אל
משע עד חמס (שמות כג) דהא מנפשיה
יהיב ליה: מפריחי יוניס. היינו נמי
כעין קוביא אי תקדימיה יוק' ליוני:
וסוחרי שביעית. עושין סמורה שפירות
שביעית דרתמא אמר (ויקרא ה)
לאכלה ולא לסמורה (פ"ו ס"ב). ולפי
שנחשדו כל אלו לעבור על דת מחמת
ממון חסדום להיות מעדיים שקר ע"י
ממון וזכוד: והענדים. פסולי
דלורייתא הוא ק"ו מאשה כדאלמן
בב"ק (דף פח.). גב' סהא אשה
שביעית לה. כגון להעיד על מיתת
אדם להשיא את אשתו ועל סוטה
שנמאת כשחמיה שלא תשמה:
לעדות אשה. להמירה להשגא. ודוקא
גזלן דדכריהם אכל גזלן דלורייתא
דהניף לעבור צפהקא לא הכשירו
חמית לעדות אשה וא"ע שהכשירו
את העד ואת האשה דפסולי
דלורייתא: מתני' מי שראה אש
החדש כו': מרכיבין אוסו. אף
בשבת: ואם נודה להם. אם יש
אורנים בדרך כמו ואתה נודה את
נפשי (שמואל א ג) והבייתומים
והכחמים הם היו אורנים להם לעכס
כדי להטעות את חמיתם:

הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

אם אינו מכירין אותו משלחין עמו
אחר להעידו בראשונה היו מקבלין
עדות החדש מכל אדם משקלקלו
הבייתומים התקינו שלא יהו מקבלין
אלא מן המכירין: גב' מאי אחר חר
וחר

הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

אם אינו מכירין אותו. אם אין כ"ד
מכירין את העד אם לאמן
וכשר הוא: משלחין. כ"ד שנעירו:
אחר עמו. להעיד עליו לפני כ"ד
הגדול שמקדש את המדע: משקלקלו
הבייתומים. מפרש בגמרא (פ"ג): גב'
ומד

א) נחל כבוד דל"ל וק"ל דכל הקרובין פסולין לעדות המדע.